

březen 2005

číslo 1

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA
SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA

Česko – americký klub

The Czech – American Club

Na Poříčí 6, Praha 1, 110 00 Czech Republic

Tel. +420-2-2421 0813, fax: +420-2-2421 5561

BULLETIN

NÁZORY - INFORMACE - DISKUSE - HISTORIE - DOPISY

IT HAPPENED IN 1945 WHEN GENERAL PATTON WANTED TO BRING LIBERTY TO PRAGUE.

**Stalo se v roce čtyřicátom pátom,
když Prahu chtěl osvobodit Patton...**

**The memory
is dedicated to the
3rd Army, to the
5th Corps and to
all American soldi-
ers that liberated
the West Bohemia
in 1945:**

**Vzpomínka
věnována 3. armá-
dě, 5. sboru
a všem americkým
vojákům, kteří
v roce 1945
osvobodili
západní Čechy.**

Rok 2005 je dobou, kdy před 60 lety první jeep a první noha amerického vojáka 3. armády generála Pattona překročily státní hranici Protektorátu Böhmen und Mähren a obnovily tím hranici České republiky. Vojska s bílou hvězdou začala osvobozovat jihozápadní Čechy. V jejich čele stál generál, jehož nepřítel - velení německého wehrmachtu - hodnotilo větou "byl z vás nejlepší". Byla to klasifikace, která jej stavěla do čela spojeneckých velitelů v druhé světové válce a bylo to i přiznání úcty tomuto muži. Svět nám snad záviděl, že jeho válečná cesta končí v českém městě Plzni, i když jeho válečným snem bylo zakončit anabázi 3. armády v Praze. Před šedesáti lety muži 358. pěšího pluku 90. pěší divize vstoupili v prostoru Prexů v Ašském výběžku na naše území a obnovili českou hranici. Prvním městem na území Čech, které bylo osvobozeno 20. 4. 1945, byla Aš a vstoupila do něj 42. průzkumná jezdecká squadrona. 25. 4. 1945 po třech dnech tvrdých bojů jednotky 90. a 97. pěší divize dobyly město Cheb. Zde padlo 36 amerických vojáků. 6. 5. 1945 pronikla 26. pěší divize do Českého Krumlova. 4. obrněná divize postoupila k Nepomuku,

Blatné, včetně Kasejovic, Lnářů, Kadova a její zpravodajská část dosáhla 7. 5. 1945 území Prahy a kontaktovala obě bojující strany, tj. Českou národní radu a německé velení wehrmachtu.

6. května 1945 v 8 hodin 15 minut vjíždí kolové transportéry M8, jeepy a tanky s bílou hvězdou 16. obrněné divize 3. americké armády do deštivé Plzně. Byla to doba, kdy jsme byli nejlépe chráněni v celé své historii, protože 3. armáda byla v té době dle vojenské historie díky Pattonovi největší a nepřemožitelný vojenský celek té doby.

3. armáda roku 1945 reprezentovala elitu i historii americké armády. V. sbor byl sám o sobě knihou o historii armády Spojených států, protože pokud budeme hledat jeho základy, najdeme je v kronikách jeho pluků a divízi, které sahají až do války v roce 1812, jejíž příčinou byla obhajoba práv neutrality. Tehdejší čtvrtý prezident Spojených států James Madison demokrat - republikán při vzrůstajícím nepřátelství veřejnosti vůči Britům, požádal 1. června 1812 Kongres o vyhlášení války a v půli června Kongres jeho požadavek schválil. A právě v této bouřlivé době války, kdy

Z OBSAHU:

● KDO ZA TO MŮŽE ● ROKYCANSKÉ VZPOMÍNKY ● OPERACE HUSKY ● AMERICKÉ FILMY A KNIHY ●

Anglie potápěla americkou flotilu a ostřelovala americké přístavy, se v baltimorském palpostu v noci ze 13. na 14. září 1814 zrodila píseň "The Star - Splangled Banner" (Vlajka hvězdami posetá), jejíž autoři byli důstojníci Francis Scott Key, autor textu a jeho švagr soudce J. H. Nicholson, který složil melodii. Byla to píseň, kterou později přijal národ za svou hymnu. Byla to i doba, kdy Kongres svým usnesením z 26. června 1812 založil 23. pluk, který o něco později tvoří páteř 2. pěší divize "Indian Head", která byla zrodem V. sboru, jehož dobrovolníci v této dvouleté válce 1812 - 1814 zvítězili nad mnohem lépe vycvičenou a moderní armádou Angličanů na východním pobřeží Spojených států a hlavně dobyli přístav Sackets Harbor. Motto 23. pluku bylo prosté: "Sloužíme". S tímto heslem prošli na straně severu v občanské válce a stejně vítězně i v americko-španělské válce roku 1898. Jeho základnou bylo Texas City, kde byl součástí 2. pěší divize Indian Head. Slavná historie pokračovala v 1. světové válce na všech bojištích v rámci 2. pěší divize od obrany Paříže až po ofenzivu spojenců u Argonského lesa na podzim 1918. Po návratu do Spojených států 1919 byla 2. pěší divize umístěna v Camp Travis v Texasu (Fort Sam Houston), kde setrvala do druhé světové války. Stejnou legendou V. sboru byl 38. pluk, který obdržel od generála Perschinga za hrdinský boj při obraně Paříže na řece Marně čestný plukovní název "Skála na Marně", který byl vyšit na jeho zástavu. Byl začleněn při 3. pěší divizi, ve které působil jako plukovník George Marshall, později pěti hvězdičkový generál a náčelník generálního štábu USA. Generál Pershing ve zprávě pro Washington uvádí "...Tento pluk vepsal jednu z nejslavnějších stránek do našich vojenských analýz". Francouzi jej označili za "elitní pluk". V roce 1919 se vrací s V. sborem do států na posádce v Camp Merrit v New Jersey a 3. března je V. sbor rozpuštěn s tím, že 38. pluk zůstal organizačně zachován. V červnu roku 1940, když Američané viděli, jak wehrmacht pustoší Evropu, dochází k obnově 23. a 38. pluku a s 9. plukem vzniká divizní celek, který je opět páteří 2. pěší divize ve Fort Sam Houston. 20. října 1940 je opět vzkříšen V. sbor v Luisianě a velitelem se stává generál C. Hodges. V jeho celku je tedy 32. a 37. pěší divize a později 34. a 38. pěší divize a V. sbor je začleněn do 3. armády, té "třetí", které velel od Normandie až do Plzně gen. Patton a která díky Pattonovi byla na konci války hodnocena jako síla, které nemohl nikdo odolat a to jak ze strany spojenců, tak ze strany nepřítele.

Na úvahu o obavách ze strany Sovětů a jejich velké Rudé armády reagoval Patton slovy: "Není rozhodující, kolik milionů mužů, ale kdyby ke konfliktu s Rusy došlo, dávám jim pět dní". To jsou jeho slova. Možná nadsazená, ale ne mnoho, protože za jeho slovy i prognózami v celé válce stály splněné sliby.

V roce 1941 stál na pozici šéfa štábu 3. armády budoucí prezident a vynikající armádní stratég D. Eisenhower. Sám Patton velel v té době známému postrachu německé pěchoty již z 1. světové války "2. obrněné divizi", kterou sám vytvářel a která měla přezdívku "Peklo na kolečkách". Slávu této divize vydobyl Patton, který byl hlavním strůjcem zavedení tanků do americké armády před 1. světovou válkou. 2. obrněná se stala nejen postrachem Němců, ale i nanejvýš nepřijemným účastníkem armádních cvičení ve Spojených státech a vytvářela Pattonovi ne právě přátele v generálských kruzích, což se projevovalo i v jeho kariéřním hodnocení. Ovšem činy a vítězství, které odevzdal ve druhé světové válce oproti svým generálským druhům mu da-

ly jasně plus. Vyskytly se ovšem novinářské úvahy, proč Patton nedostal pátou generálskou hvězdu, když ji dostal Mac Arthur, který byl Pattonovým sokem v soupeření. Mimo jiné pět hvězd se uděluje jen za války a dostal ji generál Eisenhower, generál Marshall a Mac Arthur a čekalo se, že čtvrtým bude Patton a právě zde zařadovaly stíny v pozadí. Rozhodně na ni právo měl, pokud se týče podílu vyhraných bitev ve druhé světové válce.

Pokud sledujeme, kdo byl součástí V. sboru, nelze se divit zkušenostem a úspěchům velení i vojáků. Překvapení jménem Pearl Harbor 7. 12. 1941 šokovalo Ameriku. Velitelem V. sboru se stává generál L. T. Gerow, který zanechává na jeho historii nesmazatelnou stopu. Patton je okamžitě jmenován velitelem 1. obrněného sboru a Eisenhower zástupcem náčelníka plánování pro válečné operace v Tichomoří a Dálném východě. Náčelníkem generálního štábu US Army zůstává Georg Marshall. Amerika zbrojí, bojuje, vynalézá. Rodí se lodě pro přepravu vojsk a materiálu, zvané "Liberty Ship - lodě svobody", které je možno spustit na vodu po čtrnácti dnech stavby. Je vynalezen syntetický kaučuk, rodí se vozidlo "jeep". Amerika dává své tradiční hodnoty: pracovitost, houževnatost a smysl pro nové.

25. června 1942 ministerstvo války oznamuje zřízení evropského válčiště pro ozbrojené síly Spojených států a velitelem amerických ozbrojených sil v Evropě je jmenován D. Eisenhower. Hlavní stan Londýn.

Před příchodem hlavních ozbrojených amerických sil vstupuje 10. ledna 1942 36 příslušníků V. sboru - 18 důstojníků a 18 vojáků základní služby vůbec jako první vojáci US Army na evropskou půdu, aby se účastnili bitvy o svobodu Evropy v druhé světové válce.

Velitelství V. sboru je v Severním Irsku v Lurganu. V listopadu 1942 pomáhají Američané Montgomerymu proti Romelovi v Maroku a Alžírsku a zásluha Američanů o vyčištění severní Afriky je dle historiků nesporná. Hlavní stan V. sboru se opět stěhuje a to na jihozápad Anglie do přístavu Bristol a protože je nejvyšším polním velitelstvím US Army v Anglii, organizuje veškerou činnost všech připlouvajících amerických armád. V listopadu 1942 přibírá velitelství V. sboru do stavu 5. pěší divizi, 29. pěší divizi, která, jak víme, se s 1. pěší divizí (Big Red One) vylodila v prvním sledu v Normandii. Na jména všech velitelů v V. sboru není místo, ale nelze nepřipomenout legendární postavu z pláže Omaha plukovníka, později generála Roberta Taylora. Po vylodění na pláži v 7.20 h. je část 16. pluku (1. pěší divize) doslova - výstižnější termín neexistuje - přibita k zemi kulometnou a minometnou palbou. V 8.15 h. plukovník Taylor konstatuje, že jeho útvar je neakceschopný a vojáci se snaží holýma rukama zahrabat. Chaos a dezorganizace. Taylor dává pomocí táhlých náloží vytvořit průnikový pás jako cestu ke vzdálenému pahorku a pak uprostřed těch ležících těl svých vojáků, ohlušujících výbuchů a létajících kulek, vstává a jako mýtický řecký hrdina volá na své muže: "Jen dva druhy lidí jsou na této pláži. Mrtví a ti, co zemřou později. Proto vzyk a kupředu. Ven z toho pekla!" Zrodil se zázrak. Taylor zaktivizoval své muže a náporom prorazil blokádu německých pozic až 270 m za jejich přední okraj a jako první na Omaze se dostal z léčky. Tento příběh plukovníka Taylora se traduje v americké armádě dodnes, ale je jen symbolem, protože ve stejné době na různých místech "Omahy" se rodily podobné situace jen s jinými jmény: gen. Wyman, por. Paul Gale, por. J. R. Ruchse, por. Vincent Dove atd. To vše byli muži slavné "1.

pěší divize - velická červená jednička" pátého sboru, třetí armády. Ale stejně tak hrdinové 2. speciálního praporu "Rangers", který na Omaze dobýval útesy "Pointe du Hoc" pod vedením plukovníka Rudderera, který s V. sborem též stanul na české půdě a byli to válečný dopisovatel Drew Middleton z Washington Postu, nebo četař Samuel Faller z L. A. a další, kteří byli svědky těchto činů a podrobně je popsal. Mimo jiné 1. pěší divize bojuje v současném Iránu. Mluvit o V. sboru, to znamená psát velkou knihu o vítězství, o divizích a plucích. To je již mnohokrát zdokumentováno, jsou natočeny filmy a stejně platí o generálu Pattonovi, a proto chceme jen připomenout méně známé, o čem se méně mluví, to, že Patton chtěl a mohl osvobodit Prahu, že vše bylo připraveno, jen postupovat dál. Patton s V. sborem přes Plzeň do Prahy a XII. Sbor se 4. obrněnou divizí z jihovýchodu. Ovšem vše se změnilo, když Sověti v jednání Eisenhower - Antonov prosadili demarkační čáru Karlovy Vary, Plzeň, České Budějovice. Pattonovy prognózy a varování nepřenechávat vliv v Evropě Sovětům se do písmene splnily, stejně jako jeho varování ve třicátých letech o napadení USA Japonci, a to daleko před bombardováním Pearl Harboru.

Pátý sbor po 337 dnech válečného pochodu od pobřeží Normandie přes Francii, Belgie, Lucembursko a Německo, při kterém zajal 352 523 vojáků wehrmachtu, skončil v západních Čechách, kde jej zastihl konec války. Jaký dojem a vzpomínky zanechali Američané v Čechách a naopak, může prezentovat zápis v kronice V. sboru: "Příchod do Plzně nám připomínal Paříž, kterou vojska V. sboru obsadila před osmi měsíci. Jásající lidé házející květiny na tanky, jeepy i vojáky. Byl to pro Američany zážitek, na který se nezapomíná."

Tento zážitek trval do 25. června 1945, kdy V. sbor se svým velitelem gen. Clarencem Huebnerem s "2. pěší Indian Head" 1. pěší "Velkou červenou jedničkou" a její legendou gen. Taylorem opouští Čechy a na jejich pozice nastupuje XII. sbor, kterému velí gen. Ernest Harmon.

Bojové heslo "pátého sboru", vyhlášené jeho prvním velitelem gen. Daleym "It will be done" - úkol bude splněn, které bylo pýchou V. sboru historici změnil na "It has been done", úkol byl splněn.

Bláha

★ WE WILL NEVER FORGET ★ Kdo za to může?!

Pomník generála Pattona by neměla být jen figura, ale i symbol celé 3. armády. Impulsem by měly být výroky dvou mužů, kteří Pattona znali nejen jako vojáka, ale i člověka. Prvním byl generál Otto Weyland, velitel XIX. taktické letecké armády, která podporovala Pattonovu "třetí" a který pronesl tato slova 7. října 1945, když se Patton loučil se svou třetí armádou: "Cítím, že třetí armáda umírá. Pro mne třetí znamená Patton. Tvým odchodem přestala žít."

Druhý výrok je od generála Geoffrey Keyese: "Nehoda, která zabila Pattona, zničila to, co mohlo být největší knihou o druhé světové válce".

Američany byl Patton řazen mezi takové osobnosti jako Washington, Sheridan, Grant, Forrest či Jakson (projev guvernéra M. Tobina 7. června 1945 v Bostonu, kdy Pattona přišlo přivítat více jak milión Američanů).

Nevím, zda si zadavatel odpovědně uvědomil, jaké dílo zadává a kdo jej má tvořit? Byl vyhlášen konkurs? Hodnotil někdo odpovědný ideu a uměleckou hodnotu díla? Bude stát socha na důstojném místě, kde by ji lidé vnímali a nezapomněli na těch 1200 mrtvých Američanů, kteří zde v Čechách padli od 1. 4. 1945 do 9. 5. 1945. Neměla být vznesena jistá kritéria, která nelze překročit, abychom se vyvarovali dalšího skandálu Čechů na světové obrazovce, který právě začal? Uvědomili si autoři, že pomník Pattona má vyjádřit úctu, pietu a vděčnost a že to není socha Járy Cimrmana, figurky, kterou si národ v referendu zřejmě zvolí jako největšího Čecha v historii a která obstojí i s autory v každém režimu? Nezbyvá než otazník s velkým proč nemohla socha s myšlenkou starou 60. let stát před 15 lety? Byla to lhostejnost, pohodlnost, neschopnost, zbabělost či úmysl místních, okresních, krajských, státních orgánů? A snad i občanů?

Vzpomínám, co napsala Condoleeza Riceová ve své knize "Sovětský svaz a Československá armáda" o Češích a jejich armádách. Měla pravdu jen částečně. Češi měli své hrdiny. Byli v legiích a třech odbojích. Nebylo jich málo, ale pomníky nemají a ani se k nim nedovedeme přihlásit.

Jméno Mašín je jedno z nich a má své čelné místo v legiích i ve druhém a třetím odboji. Ppl. Josef Mašín, pplk. Josef Balabán, Václav Morávek, legendy druhého odboje podepisující se při svých akcích "tři králové" byli pro pražské gestapo noční můrou a destabilizátorem. Pro Čechy byli nadějí. Pro komunisty po válce něco, na co se má rychle zapomenout. V roce 1945 "vděčný český národ" pojmenoval ulici "Pod Terebkou" v Praze Nuslích, kde svedli "tři králové" přestřelku s gestapem, která byla hodna westernu a kterou se probíjel pplk. Mašín, na ulici "pplk. Mašína" a dvě okolní ulice na pplk. Balabána a Morávka. Tři králové byli opět spolu, i když in memoriam. Ne ovšem na dlouho. Jen pár měsíců a soudruzi za účasti tichého souhlasu vrátili ulicím staré názvy, které jsou na plánech Prahy dodnes a radní z nuselské radnice, kteří mají tyto ulice před vchodem na radnici od nepaměti, nevědí, nechtějí nebo jsou to ti samí, jako před 60 lety. Divím se, že vedle radnice nezrušili náměstí se jménem generála Kutlvašra. Možná se dočkáme. Je celkem zajímavé, že o pomníku postav historie není zájem v kruzích umělců, když před rokem "89" se všichni snažili dokázat ústřednímu výboru svou oddanost. Pro syny generála Mašína, kteří vzali vyhlášení "třídího boje" komunisty doslova a ve svém boji, kdy poukali čtyři chlapi se čtyřmi pistolemi a hrstkou nábojů celý měsíc čtyřicetitisícovou německo-sovětskou soldatesku včetně tanků, tito Mašínové, které obdivoval svět a kteří ve svých 15 letech v roce 1945 obdrželi od prezidenta Beneše vyznamenání za odpor proti fašistům "medaili za chrabrost". Pro tyto hrdiny nikdo z čelných představitelů od roku 1989 nenašel čas ani slova.

Zato komunisté mají slov stále dost a proto se ústy své ostravské europoslankyně obracejí na orgány EU v Bruselu se žádostí o záchranu soch a památníků z let 1948 - 1989 (Rudoarmějci, Fučík, Sbratření, Stalin a dělnické hnutí), o které se Češi nestarají a některé dokonce zmizely. A ty by měly být vráceny na svá původní místa. Podle ní by EU měla vydat prohlášení, které by tomu zamezilo. Takže páni radní, Stalin ne, Patton! Fučík ne, Mašín!

Pokud budeme dělat bilanci o vděčnosti národa Čechů ke svým hrdinům, dopadne asi bledě. Nakonec se sochou generála Pattona to není vůbec jasné, i když jsou jen dvě možnosti - socha s ostudou nebo ostuda bez sochy. Nakonec ať si Evropská unie zvyká a Amerika taky.

Závěrem jen vzkaz pro paní ministryni Riceovou, je to víc než jednoduché - vy máte rádi Pattony a my zase Cimrmany. A když nám poteče do bot, tak zas ti Pattonové přijdou.

Bláha

Operace Husky

V boji za osvobození Evropy od nacistického ujařmení podnikly spojenecké anglo-americké jednotky jeden rok před legendární invazí Overlord do francouzské Normandie velkou vyloďovací operaci na nejnižnější část Itálie - Sicílii. Byla zahájena z italského ostrova Pantelleria ve Středozemním moři, který ovládli v červnu 1943 dvě armády, 7. americká generála Pattona a 8. britská generála Montgomeryho, po dlouhém, ale úspěšném africkém tažení s porážkou Rommelových tankových vojsk. Odtud plánovali útok na Sicílii. Ostrov se stal jakousi pevninskou letadlovou lodí. Po šest týdnů startovala letadla, aby podporovala a usnadňovala následující vyloďovací fázi. Letadla systematicky ničila nepřátelské obranné body, techniku a komunikace. Vyloďovací operace se konaly z Alžíru, Suez a Gibraltaru. Odtud vyplulo kolem 2600 transportních a výsadkových lodí, jejichž vyloďovací fázi měly usnadnit vzdušné výsadky a námořní krytí měly dvěma operačním svazům zajistit mohutné síly sestávající ze 6 bitevních lodí, 2 letadlových lodí, 15 křižníků a celé řady válečných plavidel menších.

Vlastní operace Husky začala 9. července 1943 z Tunisu, odkud vzletlo 400 dopravních letadel a 147 kluzáků. Vzdušnou ochranu jim poskytovalo velké množství stíhaček. Tato letecká fáze, nazvaná operace "Landbroke", skončila fiaskem vinou větru, nedostatečného výcviku pilotů a špatnou navigací.

Námořní výsadková část operace proběhla překvapivě dobře. Italské jednotky kladly slabý odpor. Britové měli jen minimální ztráty, které vyplývaly spíše ze silného vlnobití, v němž se některá výsadková plavidla poškodila. Britský úsek představoval jihovýchodní pobřeží mezi nejnižším výběžkem Sicílie, mysem Passero a Syrakusami.

Američané měli přistát mezi městy Ligata a Scoglitti (Gela) na nehostinné jihozápadní straně sicilského pobřeží. Jejich výsadek se opozdil proti plánu o 3 hodiny, protože musel čelit velkému vlnobití. Americké lodi se měly přesvědčit o tom, že antičtí plavci věděli, jak je jihozápadní pobřeží nebezpečné. Řada lodí tu ztroskotala. Italské jednotky také tu zprvu nekladly velký odpor. Následujícího dne, 11. července se přesunuly rychle z vnitrozemí německé tanky zkušené divize pancéřových granátníků luftwaffe "Hermann Göring" do blízkosti amerických invazních pláží. Zastavit je dokázala teprve palba amerických křižníků a

torpédoborců. Přes německý protiútok představovala operace Husky úspěch. Britové se hned první den zmocnili přístavů Augusta a Syrakusy. Američané obsadili Licatu a Gelu. Odtud směřoval jejich postup přes Sicílii na severozápad do Palerma a dále podél severního pobřeží do Messiny, kde se opět spojili s Brity. Ti postupovali po východním pobřeží přes Syrakusy a Catanii.

Přes obrovskou materiální a lidskou převahu postupovali spojenci na Sicílii pod vrchním velením invazních sil generála Alexandra velice pomalu a nepružně. To umožnilo odpůrcům zorganizovat plynulou a spořádanou evakuaci jak německých, tak i italských ozbrojených sil. Jejich přeprava přes Messinskou úžinu začala 11. srpna a trvala 6 dní. Na pontonech se přepravilo na 40 000 Němců a 60 000 Italů, 51 tanků, 200 děl a 9600 vozidel. Německá protiletadlová obrana na obou březích Messinské úžiny odrážela spojenecké nálety a luftwaffe zasazovala protivníkovi citelné ztráty. Spojenecké vojsko se neodvážilo vplout do úžiny, chráněné bateriemi pověstných "osmaosmdesátek". Teprve po evakuaci Messiny 17. srpna skončilo tažení na Sicílii vstupem spojenců do města. Zní to neuvěřitelně, avšak během celé evakuace ztratili Němci pouhých 7 prámů a nepřišli ani o jediného vojáka. Snad proto nejsou na Sicílii pomníky jako na plážích Normandie. Zato nejvíce na boje doplatila města, z nichž mnohá skončila v rozvalinách.

Viktor Souček, SP USA Brno.

TGM a Lány

Masarykova společnost se na nás obrátila se zajímavým nápadem. Chtěli by iniciovat postavení pomníku T. G. Masaryka na koni v oboře v Lánech. Předlohou by měl být obraz našeho prvního prezidenta na koni Hektorovi, který v letech 1927 - 30 namaloval ak. malíř František Horník v Lánech a Topolčiankách. Tento obraz byl po 2. světové válce vyvezen z Československa a údajně se nachází na nejméně univerzitě v Chicagu. Pokoušíme se zjistit, kde se obraz nachází a získat podporu této univerzity.

Budeme podporovat snahu Masarykovy společnosti, aby obec Lány vypsala konkurs na postavení pomníku. Letošní výročí narození T. G. M. (7. 3. 1850) však oslavíme ještě skromně.

-li-

Rokycanské vzpomínky

Je leden, rozběhli jsme se do nového pracovního roku, ale také do příprav, oslav a vzpomínek, které nás čekají v polovině tohoto letošního 2005. I když válka není u nás a nás se dotýkají ukrutnosti a zákeřnosti spíše informativně, i když se podílíme na zkrocení světového zla mimo naši republiku, přece si můžeme říci, že zde žijeme v míru. Od roku 1945. Musíme ale také dodat, že ve většině této doby (1948 - 1989) byla svoboda krutě potlačena. Teprve poslední léta nám dovolují, ve skutečné svobodě a v klidu rozpoznávat pravé podstaty války a míru. Spojenci se ale brzy po válce se svými ideologiemi rozešli, začala jiná válka - vál-

ka studená. Ona poslední léta nám umožnila jasně určit, na které té ideologii byla pravda a lež a hlavně svoboda nebo diktát. Nakonec se velké mocnosti (za války "spojenci") přece jen sblížují v boji s novým agresorem.

S novou dobou a s novou svobodou je postavena na předměstí Rokycan nová krásná pamětní deska, nahrazující dřívější demarkační čáru z r. 1945, označující, kam z východu přišli Rusové a kam ze západu Američané. I představitelé světových válečných veteránů si zvolili Rokycany jako místo jejich každoročních setkání na Veteran's Day, místo, na kterém vzpomenu

ztracených kamarádů. Je to vždy 11. listopadu, což vzniklo z data podepsání příměří Německem 11. 11. 1918 v 11 hodin. V listopadu bývá studeno až mrazivo, slza z oka stéká nejen mrazem, ale i vzpomínkou, odkud vlastně přišlo pravé osvobození a později i ta pravá svoboda.

Hned po válce měla na pražském Strahově přehlídku Československá obrněná brigáda, začleněná na Západní frontě. Po přehlídce se vracela do Plzně a všechna vojenská technika jela kolem našeho domu na Plzeňské třídě. Na chodníku jsme s mou sestrou mávali a zdravili československé vojáky ze Západu. Najednou u nás zastavil obrněný pásový vůz. Zjistili jsme, že posádka shání vodu do chladiče. Sestra se nabídlá, že vodu z domu přinese. Vše probíhalo velice rychle. Za chvíli přinesla konev s vodou a dovolení od rodičů, že můžeme jet na tomto "obrněnci" do Rokycan, kde měla naše tetička v rodinném domku krejčovství. Voda se hned nalila, stačili jsme zamávat do okna a obrněnec vyrazil s námi na Plzeň. Nesnažili se dohnat ztrátu po zdržení, dojezd do Plzně byl individuální. Cesta byla rozmanitá, dobrodružná a veselá. Posádku tvořili čtyři hoši: 2 se střídali jako řidič a navigátor, 1 střelec minometu a 1 kulometčík. O všem jsme se dozvěděli, vždyť se mluvilo česky. Brzy jsme dostali pohoštění. Posádka začala obědovat cestou. Zjistila, že jsme také hladoví a tak jsme oba dostali chléb a pravé české uzené. Nevím, od koho to dostali, nebyla to určitě vojenská strava, ale bylo to výborné. Obrněák měl na přední říditelné ose 2 gumová kola, dalších 8 bylo na 2 kovových pásech. Otřesy a vibrace při jízdě byly strašidelné. Pouze sestra dostala od posádky, co bylo měkkého po ruce, aby se jí také měkce sedělo. Po rychlé cestě, plné povídání, spíše řvaní, abychom překřičeli motor a pásy, jsme zastavili před domem naší tetičky. Ta nás přivítala se strýčkem a svým krejčovským personálem. Posádka dostala něco napít, rychle nato ujela a na chodníku zůstala mávat skupinka Rokycanských, dvou malých Pražáků a jedna prázdná konev na vodu. Protože jsme přijeli v krátkých rukávech, museli jsme nosit různé svršky po tetě a strejdovi, než nám rodiče poslali z Prahy něco našeho. I když jsme oba do Rokycan v době prázdnin jezdili, byli jsme zde poprvé v pětačtyřicátém a po válce. A tady začaly a pokračují mé rokycanské vzpomínky.

Spadli jsme tedy přímo do kotle vojenského soustředění, před onou demarkační čarou 9. pěšího pluku, 2. divize 3. americké armády gen. Pattona, speciálně mezi vojáky "Indian Head", kteří hrdě nosili na levém rukávu znak rudé hlavy indiána v bílé pěticípé hvězdě a vše na černém štítu. Ti přijeli pouze do Rokycan, v Plzni byla 16. divize s jiným znakem. Sestra poznala ve městě svou první lásku, já jsem se rozeběhl za svými kamarády a na rozdíl od své sestry jsem zůstal v Rokycanech celé léto. Viděl jsem americké vojáky na každém kroku. Pozoroval jsem je při čištění vojenské techniky, při odpočinku, při obědích, na jejich vycházkách, kde nesměly chybět vyleštěné boty, puky na kalhotách i na vycházkové košili. Všude úsměv a pohoda po tvrdé vojenské dřině. Bydleli různě. U lidí v domcích, bytech, v zemědělských staveních a pro ty poslední zbylo místo ve vojenských stanech na sportovním hřišti tehdejšího DTJ. V průběhu války nosil každý pěšák ve své US-ce jednu půlku stanu typu "A". Ze dvou takových půlek se rychle postavil stan pro dva. Když se stanový tábor boural, dostal jsem jednu takovou půlku stanu od amerického "Poláka". O pár let později, už k mé dospělé postavě, jsem si nechal ušít tehdy módní "montgomerák". Ještě ho mám pověšený, i když slouží jako pracovní do deště nebo do lesa. Natištěná velká písmena US, kdysi na americkém stanu, jsou stále na vnitřní straně starého "montáku" a zatím ještě nevybledla.

Nevybledly rokycanské vzpomínky ani na celou řadu jiných zážitků. Kamarádství vznikalo mezi vojáky, civilisty a dětmi na hřišti DTJ, při práci, při hrách, na vycházkách - úsměvy a samozřejmě posunčinou. Pouze "Polák" měl kolem sebe daleko více fandů a obdivovatelů, protože polština je napul čeština. Celé skupiny chudších a válkou různě postižených lidí se přizívovaly u vojenské kuchyně. Dostaly stejně primovou stravu jako vojáci, mnozí poznali poprvé žvýkačky, čokoládu nebo pomeranče. Lidé, kteří zase mohli něco nabídnout, tak to opláceli za sebe i za ty chudší, někdy džbánkem piva, jindy českým koláčem nebo družným posezením, kdy společnou řečí byla radost, veselí a stále opakované slovo "díky".

Jednu příhodu nesmím vynechat. Jednoho dne jsme slyšeli

zvonek od vchodových dveří domu. Běžel jsem otevřít, před dveřmi stáli dva urostlí, elegantní "Amíci". Tak jsme našim osvoiboditelům kamarádsky říkali. Pozdravili a hned z papírku četli nahlas příjmení mé tetý. Zřejmě ve městě dostali doporučení. Tetička měla známé krejčovství s dobrou prosperitou, do ulice měla reklamní nápis "módní salon" a v tu dobu, jako už "zajatá" vykořisťovatelka měla v dílně pět švadlenek. Hned jsem běžel pro tetu, ta seběhla ke vchodu a k jejímu překvapení jeden z Amíků mluvil německy. Mohli se tedy domluvit s tetou, která německy uměla ještě z doby předválečné. Všichni jsme se odebrali do dílny, která byla před zkoušecí místností a tam jsem byl svědkem nezapomenutelného zážitku. Amíci přivezli - samozřejmě v džípu - a potom v náručí do patra dva bílé letecké padáky a žádali tetu, aby jim vyrobila blůzky pro různé rokycanské slečny. Zřejmě už měli blůzky naplánované jako dárky pro své místní dívky. S mírami si nedělali Amíci žádné starosti. Ukázali na švadlenky a tak se dělalo potom několik blůz podle Andulky, jiný počet podle Vendulky atd. Tetička bývala často usměvavá, ale v tu chvíli se rozesmála na celé kolo, pak samozřejmě i Amíci a nakonec i všechna děvčata. Teta našla i náplň do tří štampliček a po přípitku na počest tohoto "obchodu" se Amíci s poděkováním ztratili. Ve zkušebně zůstala obrovská hromada látky ze dvou padáků včetně šňůr. Ještě týž den se na nich začalo pracovat. Vše odpárat, v hrubých pásech nastříhat, pak vyprat, sušit a znovu nastříhat a pak šít, šít a zdobit. Za necelý týden na dohodnutý termín přijeli Amíci znovu. Vše bylo připraveno v pěkných krabicích, teta šila dřív i dámské prádlo a Amíkům, dokonce i švadlenkám přecházeli zrak nad vyrobeným dílem. Když mělo dojít k placení, korunami nebo dolary, teta pomalou, až dojatou větou vysvětlila, že po válce jí peníze ještě zbyly a stačily, ale zda by mohla poprosit místo peněz o nějaké potraviny nebo jiné věci, které jsme ve válce postrádali. Amíci dlouho nemohli vše pochopit, pak nechali jako záruku blůzky u tetý, sedli rychle do jeepu a vrátili se asi za 2 nebo 3 hodiny. Tentokrát přijely vrchem naložené jeepy dva. Do domku se nosily 2 až 5 kilogramové konzervy vepřového masa ve vlastní šťávě, hovězí, krutí, kuřecí konzervy, ovocné kompoty, rovněž veliké balení kávy, kakaa, sušeného mléka, sušených vajec, nápoje v prášku pomerančové, ananasové a fialové. Později se zjistilo, že fialový prášek pro výrobu limonády je z drčených vinných jader, bohatých na vitamíny. Navíc přinesli 10, možná 15 vlněných příkrývek. Barva khaki byla později módní, obzvlášť, když se z nich ušily krásné dámské kabáty. Teta přenesla štědrost Amíků zase na švadlenky a ty ještě po letech vzpomínaly, jak chutnaly americké pochoutky a jak se měly u tetý báječně.

Pak jsme vídali Amíky na různých tancovačkách, pronajali sál, dodali muzikanty, kteří se střídali s našimi, všude panovalo veselí, naše polka s valčíkem nebo waltz a nebo i boogie-woogie. Měli v pronájmu několik kabin na městském koupališti - tehdy označovaném za nejhezčí v západních Čechách. Najednou se někde sehnal gramofon a z americké kabiny se linuly pomalé i rychlé melodie Glenna Millera a ostatních swingařů. Odpoledne jich bylo plno ve vodě, večer na tanečním parketu v restauraci přímo v areálu koupaliště. A že si Amíci rychle odpočali, bylo znát stejně brzy. Vykvetlo i hodně lásky, nejméně 20, možná 25 rokycanských dívek se ztratilo do amerických náručí hned v létě 1945 při odsunu všech armád z naší republiky, pro některé si Amíci, už v civilu, přijeli ještě v roce 1946 a možná i v roce 1947. Teprve po roce 1990 mohly ony "dívký" přijet, se svými manželi-veterány, některé už samy, ale všechny s kufříky, ve kterých bylo přibaleno více jak 44 let.

I o prvních vojácích z pluku "Indian Head" prozrazovaly některé informace, že byli staženi, poslání proti Japonsku a že se jich vrátilo velice málo. Pluk na Rokycansku byl doplněn, zbylo více místa pro radost než pro zármutek a ten byl zase odvelen na jedenácté listopady.

My se ale letošní květen budeme jen radovat. Máme totiž od roku 1945 už druhou svobodu, také hodně díky Amíkům. Jsou generačně jiní a pomohli znovu, jen trošičku jinak.

Zbyněk Liška
SP USA - Praha

Omluva členům pražské pobočky

Dovolte mi prostřednictvím "Bulletinu" vyjádřit omluvu členům pobočky SP USA Praha hl. město, kterým nebylo možno zúčastnit se členské schůze pro rok 2004. Na SP USA pobočka Praha hl. město se podepsal svou totální neschopností (ale také nepostižitelností) moloch jménem "Česká pošta". Dovolte mi varovat vás před použitím služeb této organizace, která vám má poskytovat služby a neváhá nést ve svém názvu česká, což by mělo být snad zárukou. Bohužel jediná kategorie, kam ji lze zařadit, je pod názvem "Czech šmejda".

16. prosince jsem obeslal členy (60) + několik organizací pozvánkou na členskou schůzi + PF 2005, která se konala 4. 1. 2005. Spoléhaje na poštu, jejíž tradice v letech mocnářství, první republiky, za okupace, ale i část let po roce 1945 spočívala v tom, že byl dopis doručen do rukou stejně jako každá jiná zásilka, tedy spoléhaje na organizaci s názvem pošta, které jsem věnoval 339,50 Kč, jsem očekával shromáždění členů. Bohužel věci dostaly nečekaný obrat, když před svátky čirou náhodou se ozvaly hlasy členů, zda schůze bude či ne. Jediné, co nám bylo nutné učinit s panem ing. Kličkou, vzít mobil a telefonovat a věnovat tak také "Českému" telecomu asi 600 Kč. Výsledek byl, že účast na schůzi přesahovala o dva členy 50 % a dalo se i hlasovat. Což díky příjemné atmosféře a diskusi zahrnovalo nepříjemné zážitky s poštou, které ovšem měly pokračování. Po žádosti o vysvětlení u vedoucí pracovníce (ředitelky) pošty Prahy 2 v Moravské ulici mi bylo řečeno, že podobné případy se stávají a že věc postoupí inspekci. Moje žádost o vrácení poštovního, úhrada za tisk "PF" a protetelefonování 600 Kč bylo vzato v úvahu, zaznamenáno s tím, že budu vyrozuměn poštou. Když za 14 dní nic nedošlo, navštívil jsem opět paní ředitelku, která mi "právě" chtěla zaslat dopis. Do dvou dnů přišel kurýr, který přinesl odpověď a 339,50 Kč s tím, že ostatní je v dopise. Dopis předkládám. Při návštěvě na moje upozornění, že když je znám pachatel, měl bych jako zákazník být vyřízen a vyplacen a ostatní je interní věc pošty, mi bylo řečeno, že by to musela hradit paní ředitelka sama ze soukromých prostředků. Na přirovnání, že pošta za 20 dní není schopna doručit v obci dopis, což by mnohem dříve dokázal Pony expres, se mi dostalo pokývání hlavou. Pokud tedy chcete mít jakousi mlhavou záruku, nestačí na České poště známka, ale pojištění nebo "doporučeně".

Rád bych upozornil, že se na chybu přišlo díky tomu, že jsem měl stvrzenku a že počet pozvání byl i závislý na reakci obeslaných. Jinak totiž nikdy není při jednotlivé zásilce jakákoliv záruka doručení. Na to vše mi bylo kývnuto hlavou. Takže to je naše omluva. Díky všem za pochopení.

Závěrem bych rád vyzdvihl sympatický moment schůze. Jak je zvykem při prezentaci, jsou vybírány příspěvky od členů, což se stalo. Během průběhu schůze vzešlo jednohlasně odsouhlasené navýšení příspěvků o 100 % od členů pražské pobočky, přičemž byli přítomní vyzváni, aby při odchodu rozdíl v příspěvcích doplatili. Mohu členy nepřítomné na schůzi ujistit, že bez výjimky se tak stalo. Takže celý průběh schůze určil závěr, že to s námi není tak zlé. Ještě jednou vyjadřuji omluvu pro nepřítomné a věřím, že najdou způsob, jak své příspěvky uhradit.

Za výbor pražské pobočky

Bláha

Odpověď České pošty:

Reklamacce podaných zásilek

Na základě ústního jednání mezi Vámi a vedoucí pošty Praha 2, jehož předmětem byly Vámi podané zásilky dne 16. 12. 2004 adresované důležitým adresátům s adresou pražskou a u jednoho adresáta s adresou mimo Prahu, proběhlo šetření na poště Praha 2 ve spolupráci s oddělením bezpečnosti provozu.

Výsledkem bylo prokázáno pochybení pracovníce České pošty, s. p. Ze strany zaměstnavatele byly vyvozeny vůči této pracovníci důsledky v souladu s pracovními předpisy. Velice se Vám omlouváme za vzniklé problémy, které byly způsobeny pracovníkem České pošty, s. p. a dovolujeme si Vám vrátit alespoň částku výplatného, kterou jste uhradil při podání zásilek ve výši 339, 50 Kč.

Víme, že způsobená společenská újma je mnohonásobně vyšší. Jelikož jde o obvyčejné zásilky, dle poštovních podmínek pošta neodpovídá za škodu vzniklou ztrátou, poškozením nebo úbytkem obsahu zásilky. Můžeme Vám pouze doporučit zasílat zásilky doporučeně. Takové zásilky lze dohledat v dokladech při podání i dodání. Ještě jednou se Vám velice omlouváme, velice nás mrzí vaše nespokojenost, přesto věříme, že budete napříště se službami České pošty, s. p. spokojen.

S pozdravem

Ing. Jana Vošická
ředitelka

SP USA pobočka Praha - hlavní město
pořádá

k 60. výročí osvobození západních Čech americkou armádou

promítání filmu, který se skládá z dokumentárních záběrů pořízených v roce 1945 v západních Čechách.

hlavní role: 3. armáda Spojených států

Koná se 3. května 2005
v 17 hodin,
v místnostech VS SP USA, Na Příkopě 6,
1. patro (zvonek v průjezdu).

Nezapomeňte, že
tradiční plavba parníkem po Vltavě
se koná v sobotu 11. června 2005
od 14 do 18 hodin.
SP USA pobočka Praha - hlavní město

Americké filmy v našich kinech v letech 1935-1937

Když byl koncem roku 1934 zrušen "kontingent" omezující dovoz filmů, protože poškozoval ekonomickou situaci kin již stejně ohroženou hospodářskou krizí a navíc uvolňoval cestu k pronikání nacistické ideologie do našich kin, byl dovoz amerických filmů plně obnoven v únoru 1935, takže celkový počet filmů v naší distribuci v tomto roce o pět vzrostl na 336 se 153 (46%) filmy americkými. Pochopitelně byla uvedena i řada starších filmů natočených v době platnosti kontingentu.

V USA bylo v roce 1935 natočeno 525 dlouhých hraných filmů, z toho např. Anna Karenina (drama podle L. N. Tolstého s Gretou Garbo), Bídníci/Les Misérables (podle Victora Huga), David Copperfield (adaptace Dickensova románu s Freddiem Bartholomewem v režii George Cukora), Denunciant/The Informer (drama z irské revoluce 1922), G-Men (gangsterský film s Jamesem Cagneyem), Nejmenší povstalec (se Shirley Templeovou v roli dcerky otrokářského plantážníka za občanské války), Noc v opěře (hudební komedie s bratry Marxovými), Trh marnosti/Becky Sharp (třetí verze adaptace románu Williama M. Thackerayho s Miriam Hopkinsovou, první celovečerní hraný film v systému třibarevného Technicoloru), Vzpoura na lodi Bounty (historický film s Charlesem Laughtonem a Clarkem Gablem o autentické události v Pacifiku v roce 1789), Zločin a trest (podle F. M. Dostojevského).

V roce 1936 bylo v naší distribuci 136 amerických filmů (43% celkového počtu). Přitom bylo v USA natočeno 522 filmů, např. Malý lord (s Freddiem Bartholomewem v roli syna vyděděné anglické šlechtičny, kterého dědeček učí být lordem), Moderní doba (satira Charlese Chaplina o průmyslové velkovýrobě), Přes práh smrti/You Only Live Once (drama s Henrym Fondou v roli delikventa zastřeleného na útěku), San Francisco (drama z doby zemětřesení 1906 s Clarkem Gablem, Jeanette MacDonaldovou, Spencerem Tracym a slavnou písní o San Francisku), Svět valčíků/Swing Time (s Fredem Astairem a Ginger Rogersovou), Úžasná událost/Mr. Deeds Goes to Town (Gary Cooper v úloze venkovana, který v New Yorku rozdává své nečekané dědictví), Violetta/Camille (drama George Cukora podle Alexandra Dumase ml. s Gretou Garbo v roli dámy pařížského polosvěta umírající v náručí Roberta Taylora).

V roce 1937 bylo v naší distribuci 128 amerických filmů (39% celkového počtu), kterých bylo celkem natočeno 538, z toho např. Anděl (manželský trojúhelník M. Dietrichové), Hraběnka Walewská/Conquest (velkofilm s Gretou Garbo v roli vlastenky, která chce dosáhnout obnovení polského státu tím, že se stane milenkou Charlese Boyera v roli Napoleona), Na Divokém západě/Way out West (satirický western Laurela a Hardyho), Rekrut Willie Winkie (dětský film Johna Forda podle povídky Rudyarda Kiplinga se Shirley Templeovou v roli vnučky britského plukovníka v Indii), Sněhurka a sedm trpaslíků (slavný první celovečerní kreslený film Walta Disneye podle pohádky bratří Grimmů), Stateční kapitáni/Captains Courageous (psychologické dobrodružství se Spencerem Tracym v oscarové roli rybáře, který vychovává Freddieho Bartholomewa v roli milionářského synka), Španělská vyzvědačka/The Firefly (filmová opereta s Jeannette MacDonaldovou a slavnou Oslí serenádou).

Jan Helbich

Nové filmy USA v našich kinech (14)

Z Filmového přehledu vybral Jan Helbich

Pád do ticha. Pův. název Touching the Void. Rok výr. 2003, koprodukce s Velkou Británií, prem. 7. 10. 2004. Režie Kevin Macdonald. Hrají Brendan Mackey, Nicholas Aaron a Ollie Ryal. Hraný dokument o neuvěřitelné záchraně zraněného britského horolezce v peruánských Andách v roce 1985.

Příběh žraloka. Pův. název Shark Tale. Rok výr. 2004, prem. 14. 10. 2004, český dabing. Režie Vicky Jensonová, Bibo Bergeron a Rob Letterman. Počítačově animovaný film z podmořského světa.

Protivný sprostý holky. Pův. název Mean Girls. Rok výr. 2004, prem. 28. 10. 2004. Režie Mark Waters. Hrají Lindsay Lohanová, Rachel McAdamsová, Tina Feyová aj. Studentská komedie.

Svět zítřka. Pův. název Sky Captain and the World of Tomorrow. Rok výr. 2004, koprodukce s Velkou Británií a Itálií, prem. 28. 10. 2004. Režie Kerry Conran. Hrají Gwyneth Paltrowová, Jude Law, Angelina Jolieová aj. Retro sci-fi o invazi gigantických strojů ve třicátých letech 20. století.

Vymítač ďábla: Zrození. Pův. název Exorcist: The Beginning. Rok výr. 2004, prem. 28. 10. 2004. Režie Renny Harlin a Antti J. Jokinen. Hrají Stellan Stårgard, Izabella Scorupcová aj. Horor dějově předcházející klasické tři filmy o Vymítači ďábla z let 1973-1990 se odehrává v Africe v roce 1949.

Zloději paměti. Pův. název The Forgotten. Rok výr. 2004, prem. 28.10. 2004. Režie Joseph Ruben a Terry J. Leonard. Hrají Julianne Mooreová, Dominic West aj. Sci-fi o mimozemšá-nech, kteří manipulují se vzpomínkami lidí.

Vetřelec vs. Predátor. Pův. název AVP: Alien Vs. Predator. Rok výr. 2004, koprodukce s Velkou Británií, ČR, Kanadou a Německem, prem. 4. 11. 2004. Režie Paul W. S. Anderson a Bharat Nalluri. Hrají Sanaa Lathanová, Raoul Bova, Lance Henriksen aj. Sci-fi horor o stře-tu oblíbených mimozemských monster z let 1979 až 1992. Natáčelo se převážně v bývalých halách ČKD ve Vysočanech.

Cellular. Rok výr. 2004, prem. 11. 11. 2004. Režie David R. Ellis a Freddie Hice. Hrají Kim Basingerová, Chris Evans aj. Krimi o záchraně unesené rodiny pomocí mobilního telefonu.

Miluj mě, prosím. Pův. název Wicker Park. Rok výr. 2004, prem. 11. 11. 2004. Režie Paul McGuigan. Hrají Josh Hartnett, Rose Byrneová aj. Remake francouzského milostného příběhu z roku 1996, odehrávající se nyní v Chicagu.

Otevřené moře. Pův. název Open Water. Rok výr. 2003, prem. 11. 11. 2004. Režie Chris Kentis. Hraje Blanchard Ryanová, Daniel Travis aj. Autentická tragédie ztroskotaného man-želského páru.

Bridget Jonesová: S rozumem v koncích. Pův. název Bridget Jones: The Edge of Reason. Rok výr. 2004, koprodukce s Francií, Velkou Británií a Irskem, prem. 18. 11. 2004. Režie Beeban Kidronová. Hrají Renée Zellwegerová, Colin Firth aj. Pokračování romantické komedie z roku 2001 o milostných problémech TV reportérky v Evropě a v Thajsku..

Santa je úchyl! Pův. název Bad Santa. Rok výr. 2003, koprodukce s Německem, prem. 25. 11. 2004. Režie Terry Zwigoff. Hrají Billy Bob Thornton, Tony Cox aj. Krimi komedie o dvou zlodějíčcích v předvánočních obchodních domech.

Úžasňákovi. Pův. název The Incredibles. Rok výr. 2004, prem. 25. 11. 2004, český dabing. Režie Brad Bird. Počítačově animovaný dobrodružný film o superhrdinech.

Deník princezny 2: Královské povinnosti. Pův. název The Princess Diaries 2: Royal Engagement. Rok výr. 2004, prem. 9. 12. 2004. Režie Garry Marshall a Scott Marshall. Hrají Anne Hathawayová, Julie Andrewsová, Hector Elizondo aj. Pokračování romantické komedie z roku 2001 o následnici trůnu fiktivního evropského království.

Polární expres. Rok výr. 2004, prem. 9.12. 2004, český dabing. Režie Robert Zemeckis a S. Starkey. Hrají Tom Hanks, Addie Deezen, Nona Gayeová aj. Animovaný vánoční film o cestě chlapce za Santa Clausem, nová technologie kombinace hraného a animovaného filmu.

Dannyho parťáci 2. Pův. název Ocean's Twelve. Rok výr. 2004, koprodukce s Austrálií, prem. 16. 12. 2004. Režie Steven Soderbergh. Hrají George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon, Catherine Zeta-Jonesová, Julia Robertsová aj. Pokračování krimi komedie z roku 2001.

Kafe a cigára. Rok výr. 2003, koprodukce s Japonskem a Itálií, prem. 6. 1. 2005. Režie Jim Jarmusch. Hrají Roberto Benigni, Cate Blanchettová, Alfred Molina, Bill Murray aj. Povídkový film podle dlouholetého projektu režiséra složený z epizod o setkávání různých lidí v různých kavárnách a bistrech.

Okřsek 49. Pův. název Ladder 49. Rok výr. 2004, prem. 6. 1. 2005. Režie Jay Russell a Jim Arnett. Hrají Joaquin Phoenix, John Travolta, Jacinda Barretová aj. Akční thriller o hrdinství hasičů v Baltimoru, MD.

Na dotek. Pův. název Closer. Rok výr. 2004, prem. 20. 1. 2005. Režie Mike Nichols. Hrají Natalie Portmanová, Jude Law, Julia Robertsová, Clive Owen aj. Milostné drama podle úspěšné divadelní hry anglického dramatika Patricka Marbera.

Život a smrt Petera Sellerse. Rok výr. 2004, koprodukce s Velkou Británií, prem. 20. 1. 2005. Režie Stephen Hopkins a Mike Brewster. Hrají Geophrey Rush, Charlize Theronová, Emily Watsonová aj. Životopisný film o filmové kariéře slavného anglického herce (1925-1980) (Růžový panter aj.)..

Zahulíme, uvidíme. Pův. název Harold & Kumar Go to White Castle. Rok výr. 2004, koprodukce s Kanadou, prem. 27. 1. 2005. Režie Danny Leiner a Terry Ingram. Hrají Kal Penn, John Cho aj. Bláznivá vulgární komedie o dvou mladých Američanech z asijských rodin.

Nové čtení o USA (14)

Z časopisů o knižních novinkách vybral Jan Helbich

Rybáčková, Jiřina: **Svět zvaný Amerika.** O volbách a nejen o nich. Edit. K. Vachulková. Praha: Epoque 2004. 446 s., 16 s. fotopříl. Váz. 299 Kč. Zsvěcené postřehy česko-americké autorky po 25 letech života v USA, navazuje na knihu Amerika v zrcadlech, která vyšla před osmi lety.

Gillett, Amy: **Chci mluvit jako rodilý Američan!** Americká idiomatická angličtina pro každý den. Praha: LEDA 2004. 216 s. Brož. Doporučená cena 250 Kč. Samostatný doplněk audionahrávky na CD za 240 Kč.

Terranova, Antonino: **Mrakodrapy.** Edit. P. Hejný. Přel. J. Solperová. Praha: Slovarť 2004. 312 s. Váz. 799 Kč. Historie vzniku a vývoje mrakodrapů.

Trento, Joseph J.: **Tajné dějiny CIA.** Přel. Petruška Šustrová. Praha: BB art 2004. 468 s. Váz. 399 Kč. Zdrojem knihy byla vyprávění bývalých špiónů a jejich velitelů, ale také autentické dokumenty, částečně dosud tajné.

Prestonová, Diana: **Přetopení Lusitanie.** Úkladná vražda. Edit. S. Poberová. Přel. Dagmar a Petr Lieblovi. Praha: Epoque 2004. 428 s., 24 s. obr. příl. Váz. 389 Kč. Útok německé ponorky na nezbrojený britský osobní parník 7. 5. 1915 si vyžádal 1198 obětí včetně 128 občanů USA a byl jednou z kontroverzních příčin vstupu USA do války v roce 1917.

Suchý, Petr: **Reagan a říše zla.** Vývoj americké zahraniční politiky a vztahů mezi supervelmocemi v letech 1981-1989. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2004. 284 s. Brož. 229 Kč.

Clinton, Bill: **Můj život.** Přel. J. Novák aj. Praha: Euromedia Group 2004. 1104 s. Váz. 599 Kč. Politická i soukromá výpověď 42. prezidenta USA.

Hindlslová, Lucie: **Dlouhá cesta k míru.** Bill Clinton a Blízky východ. Praha: Professional Publishing 2004. 184 s. Brož. 188 Kč. Analýza izraelsko-palestinského konfliktu v období prezidenta Clintona.

Bauer, Alain - Raufer, Xavier: **Válka teprve začíná.** Scénáře pro 21. století. Přel. L. Steklačová. Praha: Themis 2004. 232 s. Váz. 231 Kč. Analýza selhání zpravodajských služeb v souvislosti s 11. 9. 2001 a pravděpodobné scénáře příští války s terorizmem a organizovaným zločinem..

Deford, Frank: **Velký Bill Tilden.** Přel. Jan Zelenka. Praha: BB art 2004. 230 s. Váz. 199 Kč. Život slavného amerického tenisty (1893-1953).

Trump, Donald J. - McIver, Meredith: **Trump: Zbohatněte jako já.** Přel. M. Váňa. Praha: Pragmat 2004. 252 s. Váz. 228 Kč. Tajemství úspěchu magnáta v nemovitostech a televizi.

Smetana, Miloš: **Jan Tříska.** Praha: nakl. XYZ 2004. 180 s. Váz. 229 Kč. Dramatický život charismatického herce Národního divadla a Divadla za branou a jeho nesnadné uplatnění v USA.

Knap, Karel: **Kluby NHL 2005.** Praha: Egmont 2004. 128 s. Váz. Cena neuvedena. Dějiny a současnost všech 30 klubů National Hockey League.

Cahn, Ulrik aj.: **Hvězdy NHL 2005.** + Češi a Slováci v sezóně 2003-04. Přel. D. Hadroušek. Praha: Egmont 2004. 144 s. Váz. Cena neuvedena. Portréty 50 největších hokejových hvězd současnosti, všichni čeští a slovenští hráči, statistiky, tabulky a fotografie.

Silverberg, Robert: **Síň slávy mistrů fantasy 2.** Nejlepší povídky vybrané členy organizace Američtí spisovatelé science fiction a fantasy (SFFWA). Edit. K. Volná. Přel. L. Benešová a O. Fafejta. Praha: Baronet 2004. 416 s. Váz. 239 Kč. Povídky vybrané hlasováním tisíce amerických profesionálních spisovatelů.

Hora, která polykala lidi. **Severoamerické pohádky, báje a mýty.** Ilustr. V. Fišerová. Vybral a přel. Lukáš. Houdek. Praha: Argo 2004. 204 s. Váz. 259 Kč.

Carter, Jimmy: **Sršní hnízdo.** Edit. M. Šmejkalová, přel. P. Pšenička. Praha: Baronet 2004. 531 s. Váz. 249 Kč. Román z doby americké revoluce napsaný bývalým prezidentem USA na základě dokumentů jeho předků.

Schaefer, Jack: **Hrdinové Divokého západu.** Přel. O. Vidlák, ilustr. G. Krum. Praha: Toužimský & Moravec 2004. Velká řada, sv. 44. 168 s. Váz. 189 Kč. Životní příběh šesti mužů, kteří nebyli pistolníky.

Whiting, Charles: **Americký hrdina.** Přel. P. Kovacs. Praha: Baronet 2004. 304 s. Váz. 209 Kč. Autentický příběh farmářského synka z Texasu, který se stal nejslavnějším vojákem americké armády a hrdinou čtyřiceti celovečerních filmů.

Hassel, Sven: **Monte Cassino.** Edit. J. Týč, přel. O. Fafejta. Praha: Baronet 2004, 2. vyd. 280 s. Váz. 219 Kč. Román z boje o svatou horu v Itálii za druhé světové války.

McCourt, Frank: **Andělina země.** Praha: Academia 2004. 408 s. Váz. 185 Kč. Pokračování autobiografického a humorného románu Andělina popel o tvrdé škole života mladého přistěhovalce do USA v polovině 20. století.

Shannonová, Elaine - Blackmanová, Ann: **Špión od vedle.** Dvojitý život Roberta Hanssena. Přel. M. Černý. Praha: Themis 2004. 248 s. Váz. 252 Kč. Thriller o sovětském a pak ruském agentovi, který působil téměř dvacet let v centrále FBI.

Beigbender, Frédéric: **Windows on the World.** Praha: Motto 2004. 272 s. Váz. 199 Kč. Román o událostech v restauraci Windows ve 107. poschodí World Trade Center v New Yorku osudného dne 11. 9. 2001.

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA
SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA

Česko – americký klub

The Czech – American Club

Na Poříčí 6, 110 00 Praha 1, Czech Republic

tel.: 224 210 813

REDAKCE: J. Bláha, SP USA - BULLETIN

mobil: 721 910 475

Na Poříčí 6, 110 00 Praha 1, CZECH REPUBLIC

Uzávěrka čísla 2 - 12. května